

J26

Library & Information Science
Paper II

ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्र

प्रश्नपत्रिका II

[Maximum Marks : 100]

Time Allowed : 75 Minutes]

Note: (i) This paper contains fifty (50) multiple choice questions, each question carries two (2) marks.

(ii) Attempt all questions.

सूचना: (i) या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पन्नास (50) बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. One of the following does not belong to the group.

(A) User study

(B) Use study

(C) Dissemination study

(D) User education

खालीलपैकी एक इतरांपेक्षा वेगळे आहे.

(A) युझर स्टडी

(B) यूस स्टडी

(C) डिसेमिनेशन स्टडी

(D) युझर एज्युकेशन

2. Precis is a - - -

(A) Post co-ordinate indexing system

(B) Pre co-ordinate indexing system

(C) Citation index

(D) KWIC index

प्रेसी खालीलपैकी कोणत्या प्रकारची निर्देशन पद्धती आहे ?

(A) पश्चात समन्वय निर्देशन पद्धती

(B) पूर्व समन्वय निर्देशन पद्धती

(C) सायटेशन निर्देश

(D) क्विक निर्देश

3. Mark the "odd one out" from the following:

(A) Alta Vista	(B) Netscape
(C) Yahoo	(D) Google

खालीलपैकी कोणते इतरांपेक्षा वेगळे आहे ?

(A) अल्टा विस्टा	(B) नेटस्केप
(C) याहू	(D) गूगल

4. Delhi Public Library is the Pilot Project of –

(A) IFLA	(B) FID
(C) UNESCO	(D) UNO

दिल्ली पब्लिक लायब्ररी हा ----- यांचा पायलट प्रोजेक्ट आहे.

(A) इफ्ला	(B) एफ आय डी
(C) युनेस्को	(D) युनो

5. 'Fodor' s India is –

(A) Almanac	(B) Travel Guide
(C) Year Book	(D) Gazetteer

“फॉडर इंडिया” ----- आहे.

(A) अलमॅनॅक	(B) ट्रॅव्हल गाईड
(C) वार्षिक	(D) गॅझेटियर

6. BSO is –

(A) Classification Scheme	(B) Thesaurus
(C) Catalogue Code	(D) Exchange Format

बी. एस. ओ. ----- आहे.

(A) वर्गीकरण पद्धती	(B) थेसॉरस
(C) कॅटलॉग कोड	(D) एक्सचेंज फॉर्मॅट

J26

JAN-18206/II

7. AACR - II follows –

- (A) ISO 2709 (B) CCF
(C) ISBD (D) ICCP

ए. ए. सी. आर.- II ----- याचे अनुकरण करते.

- (A) आय. एस. ओ. 2709 (B) सी. सी. एफ.
(C) आय. एस. बी. डी. (D) आय. सी. सी. पी.

8. Internet is a –

- (A) Network of Networks (B) Indian Network
(C) LAN (D) MAN

इंटरनेट हे आहे -----.

- (A) नेटवर्क ऑफ नेटवर्क्स (B) भारतीय नेटवर्क
(C) लॅन (D) मॅन

9. TCP stands for –

- (A) Transfer Control Protocol
(B) Transmission Connection Programme
(C) Teaching Connected Programme
(D) Temperature Control Protocol

टी. सी. पी. हे ----- याचे संक्षिप्त रूप आहे.

- (A) ट्रान्सफर कंट्रोल प्रोटोकॉल
(B) ट्रान्समिशन कनेक्शन प्रोग्रॅम
(C) टीचिंग कनेक्टेड प्रोग्रॅम
(D) टेम्परेचर कंट्रोल प्रोटोकॉल

10. What is the medium through which one can know the progress or regress of various department in a library during the previous year ?

- (A) Stock Verification (B) Budget
(C) Shelf Rectification (D) Annual Reports

ग्रंथालयातील विविध विभागांची गतवर्षीची प्रगती अथवा पिछेहाट माहिती करून घेण्याचे साधन कोणते?

- (A) ग्रंथसंग्रह पडताळणी (B) अर्थसंकल्प
(C) शेल्फ रेक्टिफिकेशन (D) वार्षिक अहवाल

11. Match the following:

1) Vocabulary control	a) Bibliometrics
2) Cost effectiveness	b) Linguistics
3) Information as a commodity	c) Management Science
4) Principle of least effort	d) Economics

- (A) 1(b), 2(c), 3(d), 4(a)
(B) 1(c), 2(b), 3(a), 4(d)
(C) 1(d), 2(b), 3(a), 4(c)
(D) 1(a), 2(d), 3(c), 4(b)

जोड्या लावा:

(1) संज्ञा नियंत्रण	(a) बिब्लियोमेट्रिक्स
(2) खर्चाच्या प्रमाणात परिणामकारीता	(b) भाषाशास्त्र
(3) माहिती ही क्रयविक्रय करण्याची चीज आहे	(c) व्यवस्थापनशास्त्र
(4) कमीतकमी परिश्रमाचे तत्व	(d) अर्थशास्त्र

- (A) 1(b), 2(c), 3(d), 4(a)
(B) 1(c), 2(b), 3(a), 4(d)
(C) 1(d), 2(b), 3(a), 4(c)
(D) 1(a), 2(d), 3(c), 4(b)

J26

12. COM stands for -

- (A) Computer On Memory
- (B) Computer Output Microfilm
- (C) Computer Output Message
- (D) Computer Micrographics

कॉम म्हणजे -----

- (A) कॉम्प्युटर ऑन मेमरी
- (B) कॉम्प्युटर आऊटपुट मायक्रोफिल्म
- (C) कॉम्प्युटर आऊटपुट मेसेज
- (D) कॉम्प्युटर मायक्रोग्राफिक्स

13. 'World of Learning' falls under the category of --

- (A) YEARBOOK
- (B) ALMANAC
- (C) DIRECTORY
- (D) MANUAL

“वर्ल्ड ऑफ लर्निंग” हा ----- या प्रकारात येतो.

- (A) वार्षिक
- (B) अलमॅनॅक
- (C) दर्शिका
- (D) मॅन्युअल

14. 'Rules for Dictionary Catalogue' was published in the year ____

- (A) 1876
- (B) 1886
- (C) 1866
- (D) 1908

“रूल्स फॉर डिक्शनरी कॅटलॉग” ----- मध्ये प्रकाशित करण्यात आले.

- (A) 1876
- (B) 1886
- (C) 1866
- (D) 1908

15. Logical Operators AND, OR, and NOT were devised by
 (A) Vennevar Bush (B) George Boolean
 (C) Herman Holenith (D) Charles Babbage

अँड, ऑर आणि नॉट ही लॉजिकल ऑपरेटर्स ----- यांनी मांडली.

- (A) व्हेनेवर बुश (B) जार्ज बुलियन
 (C) हर्मन होलनीथ (D) चार्ल्स बॅबेज

16. Works of unknown authorship are called -
 (A) Synonymous Works (B) Anonymous Works
 (C) Pseudonymous Works (D) Classical Works

माहित नसलेल्या लेखकाच्या साहित्याला ----- म्हणून संबोधण्यात येते.

- (A) सिनाॅनीमस वर्क्स (B) अनाॅनीमस वर्क्स
 (C) सुडाॅनीमस वर्क्स (D) क्लासिकल वर्क्स

17. In order to arrange array isolate ideas, it is essential to satisfy the canon of
 (A) Exclusiveness (B) Exhaustiveness
 (C) Helpful Sequence (D) Consistent Sequence

अरे, आयसोलेट, आयडियाज यांची सुसंगत मांडणी करण्यासाठी कोणत्या कॅननची पूर्तता करणे आवश्यक आहे?

- (A) एक्सक्ल्युझिव्हनेस (B) एक्झॉस्टीव्हनेस
 (C) हेल्पफुल सिक्वेन्स (D) कन्सिस्टंट सिक्वेन्स

18. Whether survey is -
 (A) A method of research
 (B) A technique of collecting data in descriptive research
 (C) A basic component of research
 (D) A system of data analysis and presentation

‘सर्वेक्षण’ हे पुढीलपैकी काय आहे ?

- (A) संशोधन पद्धती
 (B) वर्णनात्मक संशोधन पद्धतीसाठी माहिती गोळा करण्याचे तंत्र
 (C) संशोधनाचा मूलभूत घटक
 (D) माहिती विश्लेषण आणि सादरीकरणाचे तंत्र

19. 'Bodleian Library' is the university library of –

- (A) London (B) Oxford
(C) Cambridge (D) Wales

बॉडलीन ग्रंथालय हे ----- विद्यापीठाचे ग्रंथालय आहे.

- (A) लंडन (B) ऑक्सफर्ड
(C) केंब्रिज (D) वेल्स

20. WINISIS is –

- (A) Database (B) Software
(C) Memory (D) Hardware

विनायसिस हे ----- आहे.

- (A) डेटाबेस (B) सॉफ्टवेअर
(C) मेमरी (D) हार्डवेअर

21. APUPA pattern is associated with –

- (A) Cataloguing (B) Management
(C) Classification (D) Documentation

अपुपा पॅटर्न हा ----- याच्याशी संबंधित आहे.

- (A) तालिकीकरण (B) व्यवस्थापन
(C) वर्गीकरण (D) प्रलेखन

22. The last letter of SWOT analysis refers to –

- (A) Time (B) Test
(C) Theory (D) Threats

स्वॉट पृथःकरण यामधील शेवटचे अक्षर T याचा संबंध ----- याच्याशी आहे.

- (A) वेळ (Time) (B) चाचणी (Test)
(C) सिद्धान्त (Theory) (D) धोके (Threats)

23. "The greatest number of books for the largest number of readers at the least cost". Who said it?

- (A) Mc Colvin (B) Dewey
(C) Drury (D) Ranganathan

‘जास्तीत जास्त वाचकांसाठी जास्तीत जास्त ग्रंथ कमीत कमी खर्चात उपलब्ध करावे’ ही उक्ती कोणाची आहे?

- (A) मॅकॉल्विन (B) ड्युई
(C) ड्रुरी (D) रंगनाथन

24. Referral service is a service where

- (A) User is referred to reference material
(B) User is provided with a document
(C) User is referred to some external source where he is likely to get his information
(D) User is referred to all sources

रेफरल सर्व्हिस द्वारे

- (A) वाचकाला साहित्याचा संदर्भ पुरविण्यात येतो
(B) वाचकाला प्रत्यक्ष प्रलेख पुरविण्यात येतो
(C) वाचकाला एखाद्या बाह्य प्राप्तीस्थानाचा संदर्भ पुरविण्यात येतो जेथे त्याला माहिती मिळण्याची शक्यता असते
(D) वाचकाला सर्व प्राप्तीस्थानांचे संदर्भ पुरविण्यात येतात

25. 'Broken Order' concept is related to

- (A) Binding (B) Cataloguing
(C) Shelving (D) Book ordering

‘ब्रोकेन ऑर्डर’ ची संकल्पना पुढीलपैकी कशाशी निगडित आहे?

- (A) बाईंडिंग (B) कॅटलॉगिंग
(C) शेल्विंग (D) बुक ऑर्डरिंग

26. The revised title of 'Imperial Gazetteer of India' is –

- (A) Gazetteer of India : Indian Union
(B) Gazetteer of Indian Union
(C) Indian Union : A National Gazetteer
(D) National Gazetteer of Indian Union

J26

“इम्पीरिअल गॅझेटिअर ऑफ इंडिया” च्या सुधारीत आवृत्तीचे शीर्षक पुढीलप्रमाणे आहे.

- (A) गॅझेटिअर ऑफ इंडिया : इंडियन युनियन
 (B) गॅझेटिअर ऑफ इंडियन युनियन
 (C) इंडियन युनियन : ए नॅशनल गॅझेटिअर
 (D) नॅशनल गॅझेटिअर ऑफ इंडियन युनियन

27. CCF was developed by

- (A) IFLA (B) UNESCO
 (C) Library of Congress (D) FID

सी. सी. एफ. हा ----- यांनी विकसित केला.

- (A) इफ्ला (B) युनेस्को
 (C) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस (D) एफ आय डी

28. The central value of distribution is known as _____

- (A) MEAN (B) MEDIAN
 (C) MODE (D) DEVIATION

डिस्ट्रीब्युशनची सेंट्रल व्हॅल्यु ही ----- म्हणून ओळखली जाते.

- (A) मीन (B) मेडियन
 (C) मोड (D) डेव्हिएशन

29. The theory of X and Y is conceived by

- (A) Abraham Maslow (B) Henri Fayol
 (C) Peter Drucker (D) Douglas Mc Gregor

एक्स आणि वाय चा सिध्दान्त ----- यांनी मांडला.

- (A) अब्राहाम मास्लो (B) हेन्री फेयॉल
 (C) पिटर ड्रुकर (D) डग्लस मॅकग्रेगोर

30. Demand Theory of Book Selection was conceived by ____
- (A) S. R. Ranganathan (B) L. R. Mc Colvin
(C) Melvil Dewey (D) C. A. Cutter
- ग्रंथ निवडीचा मागणी सिध्दान्त ----- यांनी मांडला.
- (A) एस. आर. रंगनाथन (B) एल. आर. मॅकॉल्विन
(C) मेलविल ड्युई (D) सी. ए. कटर

31. Which of the following is not a primary document of information ?
- (A) Periodicals (B) Research Reports
(C) Patents (D) Citation Indexes

- खालीलपैकी कोणता माहितीचा प्राथमिक प्रलेख नाही ?
- (A) नियतकालिके (B) संशोधन अहवाल
(C) पेटंट्स (D) सायटेशन इंडेक्सेस

32. Which of the following is not concerned with bibliographic descriptions
- (A) AACR (B) ISBD
(C) Bibliographic Classification (D) UNISIST - RM

- खालीलपैकी कोणते ग्रंथसूचिविषयी वर्णनाशी संबंधित नाही ?
- (A) ए. ए. सी. आर. (B) आय. एस. बी. डी.
(C) बिलिओग्राफिक वर्गीकरण (D) युनिसिस्ट - आर्. एम.

33. Accumulator is a part of -

- (A) Scanner (B) Auxilliary memory
(C) Central Processing Unit (D) Output device

- अॅक्युमुलेटर हा पुढीलपैकी कशाचा भाग आहे ?

- (A) स्कॅनर (B) ऑक्झिलिअरी मेमरी
(C) सेंट्रल प्रोसेसिंग युनिट (D) आउटपुट डिवाइस

34. BLAISE, an online service is provided by –

- (A) Lenin Library (B) National Library of India
(C) Library of Congress (D) British Library

‘ब्लेज’ ही ऑनलाईन सर्व्हिस पुढीलपैकी कोणत्या ग्रंथालयाद्वारे देण्यात येते ?

- (A) लेनिन लायब्ररी (B) नॅशनल लायब्ररी ऑफ इंडिया
(C) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस (D) ब्रिटीश लायब्ररी

35. Current list of theses submitted to Indian universities is published in –

- (A) Universities Handbook (B) University News
(C) Journal of Indian Education (D) INB

भारतीय विद्यापीठांत सादर झालेल्या प्रबंधांची यादी कोठे प्रसिध्द होत असते ?

- (A) युनिव्हर्सिटीज हॅण्डबुक (B) युनिव्हर्सिटी न्यूज
(C) जर्नल ऑफ इंडियन एज्युकेशन (D) आय्. एन्. बी.

36. Library service for which barcode technology is used is –

- (A) Stock verification (B) Library security
(C) Reference service (D) Circulation

बारकोड तंत्रज्ञान हे कोणत्या प्रकारच्या ग्रंथालय सेवेसाठी वापरले जाते ?

- (A) ग्रंथ पडताळणी (B) ग्रंथालय सुरक्षा
(C) संदर्भसेवा (D) देवघेव

37. Name the most famous American Publisher of maps and atlases –

- (A) Rand - Mc Nally & Co (B) C. S. Hammond & Co
(C) J.B. Lippincott & Co (D) R. R. Bowker & Co

नकाशे व अटलस प्रसिद्ध करणाऱ्या सर्वात प्रसिद्ध अमेरिकन प्रकाशकाचे नाव सांगा.

- (A) रॅण्ड-मॅकनाली अँड कं. (B) सी. एस. हॅमण्ड अँड कं.
(C) जे. बी. लिपिन्कॉट अँड कं. (D) आर्. आर्. बाऊकर अँड कं.

38. Which one of the following is not an example of consortium acquisition?

(A) INDEST

(B) FORSA

(C) INFONET

(D) DIALOG

पुढीलपैकी कोणता प्रकल्प 'Consortium acquisition' या स्वरूपाचा नाही ?

(A) इण्डेस्ट

(B) फोर्सा

(C) इन्फोनेट

(D) डायलॉग

39. DDC is revised by

(A) IFLA

(B) ASLIB

(C) OCLC

(D) CILIP

दशांश वर्गीकरण पद्धतीच्या सुधारित आवृत्त्या तयार करणारी संस्था

(A) इफ्ला

(B) अँस्लिब

(C) ओ. सी. एल. सी

(D) सीलिप

40. Indology, Nipponology, Orientalia, Gandhiana etc. are examples of

(A) Agglomeration

(B) Fission

(C) Fusion

(D) Cluster

इंडोलॉजी, निप्पोनॉलॉजी, ओरिएंटॅलिया गांधीएना इत्यादि ----- याची उदाहरणे आहेत.

(A) अँग्लोमेरेशन

(B) फिझन

(C) फ्युजन

(D) क्लस्टर

41. Which is the headquarters of NASSDOC?

(A) Hyderabad

(B) Delhi

(C) Mumbai

(D) Bangalore

नॅसडॉकचे प्रमुख कार्यालय ----- येथे आहे.

(A) हैदराबाद

(B) दिल्ली

(C) मुंबई

(D) बंगळूर

J26

JAN-18206/II

42. Which of the following is also known as "title index"?

- (A) Uniterm (B) Precis
(C) KWIC (D) DDC's Relative Index

खालीलपैकी कोणता निर्देश हा शीर्षक निर्देश म्हणूनही ओळखला जातो ?

- (A) युनिटर्म (B) प्रेसी
(C) क्रिक (D) डीडीसीचा रिलेटिव्ह इन्डेक्स

43. One of the following thesauri does not belong to the group.

- (A) UNIDO Thesaurus (B) MESH
(C) SHE (D) TEST

पुढील पैकी कोणता संज्ञाकोश वेगळा आहे ?

- (A) युनीडो (B) मेश
(C) शि (D) टेस्ट

44. In which type of research "Controlled Group" is used?

- (A) Descriptive (B) Historical
(C) Prognostic (D) Experimental

संशोधनाच्या पुढीलपैकी कोणत्या पद्धतीमध्ये "नियंत्रित गट" वापरण्यात येतो ?

- (A) डिस्क्रिप्टिव्ह (B) हिस्टॉरिकल
(C) प्रॉग्नॉस्टिक (D) एक्सपेरिमेंटल

45. The full form of HTML is:

- (A) High Test Makeup Language (B) Hypertext Markup Language
(C) Hide Test Markup Language (D) Heavy Test Markup Language

एच. टी. एम. एल. याचा पूर्ण फॉर्म कोणता आहे?

- (A) हाय टेस्ट मेडअप लँग्वेज (B) हायपरटेक्स्ट मार्कअप लँग्वेज
(C) हाइड टेस्ट मार्कअप लँग्वेज (D) हेवी टेस्ट मार्कअप लँग्वेज

46. Which of the following is not a post-coordinate system of indexing ?

- (A) Uniterm System (B) PRECIS
(C) KWIC (D) KWOC

खालीलपैकी कोणती इंडेक्सिंगची पोस्ट-को-ऑर्डिनेट सिस्टीम नाही ?

- (A) युनिटर्म सिस्टीम (B) प्रेसीस
(C) क्वीक (D) क्वॉक

47. Who is regarded as the Father of Bibliography?

- (A) Paul Otlet (B) Conrad Gesner
(C) J. C. Brunet (D) W. S. Sonnenichein

ग्रंथसूचीचा जनक म्हणून कोणाला ओळखले जाते?

- (A) पॉल ऑटलेट (B) कॉनरॅड जेसनर
(C) जे. सी. ब्रुनेट (D) डब्लु. एस्. सॉनेनीचेन

48. Which group of the following comes under the jurisdiction of UGC, India ?

- (A) Special Libraries
(B) School Libraries
(C) University Libraries
(D) Public Libraries

पुढीलपैकी कोणती ग्रंथालये यु.जी.सी. च्या अधिपत्याखाली येतात?

- (A) विशेष ग्रंथालये
(B) शास्त्रेय ग्रंथालये
(C) विद्यापीठ ग्रंथालये
(D) सार्वजनिक ग्रंथालये

49. User education does not mean –

- (A) User orientation
- (B) Bibliographic instructions
- (C) Training in the use of technological gadgets
- (D) User study

पुढीलपैकी कोणते युजर एज्युकेशन नाही?

- (A) युजर ओरिएंटेशन
- (B) बिलिओग्राफिक इन्स्ट्रक्शन
- (C) तांत्रिक उपकरणाच्या वापराचे प्रशिक्षण
- (D) युजर स्टडी

50. E-journals are published mainly because –

- (A) They facilitate speedy dissemination of information
- (B) All users prefer only electronic media
- (C) They are cheaper for libraries to acquire
- (D) They are cheaper for publishers to publish

ई-जर्नल्स चा प्रसार वाढीस लागण्याचे प्रमुख कारण कोणते ?

- (A) माहिती संप्रेषण वेगाने होते
- (B) आजच्या वाचकांना संगणकाधारित प्रकाशनेच हवी असतात
- (C) ग्रंथालयांना ती स्वस्त पडतात
- (D) प्रकाशकांना ती प्रसिद्ध करणे कमी खर्चाचे असते.